

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Рівень освіти другий (магістерський)

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: формування методичної компетентності майбутніх викладачів соціально-педагогічних дисциплін.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів систему знань, умінь та навичок викладання навчальних дисциплін у ЗВО; здатності і готовності майбутніх фахівців до викладацької роботи;
- ознайомити студентів зі структурою і змістом навчального процесу у ЗВО, з особливостями роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації;
- сприяти оволодінню здобувачів освіти педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, вчити їх творчо застосовувати знання у практичній діяльності;
- навчити здобувачів освіти планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять, використовувати найефективніші методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- сприяти набуттю початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- спонукати майбутніх викладачів соціально-педагогічних дисциплін до педагогічної творчості, апробувати найбільш ефективні прийоми і методи навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін;
- ознайомити студентів із особливостями професійної майстерності та педагогічної техніки викладача.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й

підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності. ФК 18. Здатність ефективно реалізовувати освітній процес у ЗВО з урахуванням основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача, використовуючи сучасні методи й інноваційні технології; ефективно вирішувати дослідницькі та інноваційні завдання у сфері освіти й соціальної педагогіки.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

ПРН 22. Викладати соціально-педагогічні дисципліни з використанням сучасних методик, інструментів і технологій; створювати сприятливе для здобувачів освіти відкрите освітнє середовище, спрямоване на забезпечення результатів навчання.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Концептуальні та методологічні підходи до організації навчання майбутніх соціальних педагогів у системі закладу вищої освіти.	Знати основні функції професійної діяльності викладача соціально-педагогічних дисциплін у системі вищого навчального закладу; принципи навчання у процесі професійної підготовки спеціаліста; дидактичні підходи до традиційного, індивідуального та особистісно-орієнтованого навчання у вищій школі; вимоги до проведення занять у вищому навчальному закладі.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Сутність та особливості підготовки	Знати науково-педагогічні засади побудови навчального плану. Вміти аналізувати навчальні	Опрацювання лекційного матеріалу,

	майбутніх соціальних педагогів.	плани освітніх рівнів «бакалавр», «магістр» з підготовки майбутніх соціальних працівників/соціальних педагогів. Знати вимоги до навчальних програм соціально-педагогічних дисциплін та вміти їх розробляти.	підготовка до практичного заняття
3.	Роль і функції викладача в реалізації мети і завдань вивчення соціально-педагогічних дисциплін.	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для вивчення ролі та функцій викладача ЗВО і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між якістю його професійної підготовки та формуванням фахових компетентностей у здобувачів освіти.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Загальна характеристика форм і методів навчання у вищій школі.	Знати характеристики основних форм організації навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі (лекція, семінар, практичне заняття, лабораторне заняття, навчальна екскурсія, додаткове факультативне заняття, самостійна робота студентів), вміти готувати план занять. Вміти підібрати й реалізувати раціональні форми й методи навчання у вищій школі.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
5.	Особливості підготовки та проведення лекції із соціально-педагогічних дисциплін.	Знати дидактичні вимоги до побудови лекційного курсу. Вміти враховувати особливості відбору і викладу матеріалу в лекціях із соціально-педагогічних дисциплін.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Роль і специфіка підготовки та проведення практичного заняття із соціально-педагогічних	Володіти методикою підготовки та проведення практичних занять. Вміти ефективно впроваджувати сучасні технології навчання у викладанні соціально-педагогічних дисциплін.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних

	дисциплін.		завдань
7.	Роль і специфіка підготовки та проведення семінарського заняття із соціально-педагогічних дисциплін.	Володіти методикою підготовки та проведення семінарських занять. Вміти ефективно впроваджувати сучасні технології навчання у викладанні соціально-педагогічних дисциплін.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
8.	Роль і специфіка підготовки та проведення лабораторного заняття із соціально-педагогічних дисциплін.	Володіти специфікою організації і проведення лабораторних занять для студентів. Знати характеристики лабораторних занять, особливості вибору теми лабораторного заняття із соціально-педагогічних дисциплін. Враховувати особливості проведення виїзних лабораторних занять, занять на базах проходження фахових практик.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Методика організації самостійної роботи студентів у ході вивчення соціально-педагогічних дисциплін.	Вміти організовувати самостійну роботу студентів у ході вивчення соціально-педагогічних дисциплін. Враховувати специфіку самостійної роботи з підручниками із соціально-педагогічних дисциплін; організації самостійної роботи із додатковою літературою (словниками, довідниками, науково-педагогічною літературою тощо).	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
10.	Особливості організації науково-дослідницької та самостійної роботи студентів.	Усвідомлювати роль і значення науково-дослідної роботи у вивченні соціально-педагогічних дисциплін. Володіти особливостями консультативної діяльності викладача у процесі підготовки наукових рефератів, курсових, дипломних,	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

		магістерських робіт.	завдань
11.	Методика діагностики й оцінювання знань, умінь і навичок студентів.	Знати критерії і норми оцінювання студентів. Володіти технологією створення тестових завдань. Вміти здійснювати поточну та підсумкову перевірку знань студентів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Застосування інноваційних форм та методів навчання у викладанні соціально-педагогічних дисциплін.	Знати основні інноваційні форми та методи навчання у викладанні соціально-педагогічних дисциплін, вміти втілювати їх у практичній діяльності. Вміти підібрати ефективні для формування загальних та фахових компетентностей здобувачів освіти інноваційні форми та методи навчання.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Контрольна робота	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них:</p> <p>50 балів за написання письмового екзамену;</p> <p>25 балів за поточне оцінювання;</p> <p>10 балів – за контрольну роботу;</p> <p>10 балів – за самостійну роботу;</p> <p>5 балів – за індивідуальне завдання.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних</p>
-----------------------------------	--

	заняттях множитья на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+10+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<i>Закони</i>	
1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18	
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19	
<i>Основна</i>	
3. Вайнола Р. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 140 с.	
4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.	
5. Лякішева А. В., Грицюк Л. К. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.	
6. Сабат Н. І., Сабат Н. В. Сучасні педагогічні технології у закладах загальної середньої та вищої освіти : навчально-методичний посібник для студентів ОР «магістр» спеціальності 231 Соціальна робота. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 208 с.	
7. Стинська В. Методика викладання у вищій школі та тренінгові технології : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 260 с.	
8. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : Академія, 2011. 224 с.	

Додаткова

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Стинська В. В., Прокопів Л. М., Нагачевська З. І., Савчук Б. П., Стражнікова І. В., Ковальчук В. М., Салига Н. М. [за заг. ред. В. Стинської, Л. Прокопів]. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
2. Агаркова Н. О., Васильєва С. О. Практичний досвід формування soft skills у студентів педагогічного ЗВО. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 185–194.
3. Кадемія М. Ю., Опушко Н. Р. Інноваційні технології навчання у сучасній вищій освіті. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2020. Випуск 61. С. 127–130.
4. Капустіна О. І., Бакуменко Т. К. Сучасні аспекти практичної підготовки у закладі вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 265–272.
5. Ключковська І. М., Якимович Т. Д., Джулай Л. І. Особливості професійного навчання в умовах використання дистанційних курсів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 77. Т. 1. С. 56–60.
9. Котенєва І. С., Карлова Н. М. Сучасні ролі викладача закладу вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 157–166.
10. Методика викладання соціальної роботи та соціальної політики / за ред. І. Григи. Посібник для відкритого навчання. Київ : КМА, 2001. 76 с.
6. Мигович І. В. Цифровізація у вищій освіті як засіб забезпечення доступу та інтегрування студентів до глобального освітнього простору в умовах світової кризи COVID-19. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 2 (340). Ч. 2. С. 130–139.
11. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: методика викладання / університет «Україна». Київ, 2011. 340 с.
7. Харківська А. І. Особливості функціонування цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 333–341.
8. Швирка В. М. Технологія сторітелінгу в практиці викладання педагогічних дисциплін. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 6 (344). Ч. 2. С. 202–208.
9. Юрків Я. І. Змішане навчання як форма ефективної організації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників / соціальних педагогів. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 265–279.
10. Яцула Т. В. Теоретичні засади створення суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин між викладачем та студентами як основа творчої співпраці. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 6 (344). Ч. 2. С. 220–228.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач Гостьові лектори	Сабат Надія Володимирівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380969424163 nadiya.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу та взаємодія зі студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Кодексом честі...», «Положенням про запобігання академічного плагіату ...» та іншими чинними документами, які визначають політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «Порядком організації та проведення оцінювання

	<p>успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Діяти відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf.</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf.</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera; онлайн-платформа Udemy Business; Перша дистанційна платформа громадянської освіти від Відкритого Університету Майдану БУМ online.</p> <p><i>Платформи для неформальної освіти в ПНУ:</i> Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» https://ciot.pnu.edu.ua/; проектно-освітній центр «Агенти змін» http://agencyzmin.pnu.edu.ua/en/home/.</p>